

Sosnowiec jest miastem, które zamieszkuje ponad 30 tys. osób z niepełnosprawnością, w tym szacuje się, że ponad 50% posiada naruszenia sprawności organizmu, które mogą powodować trudności w poruszaniu się. W związku z powyższym, opracowany został i jest realizowany Program Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych. Założeniem programu jest niesienie pomocy osobom niepełnosprawnym w taki sposób, by organizować warunki ułatwiające podejmowanie pracy, wychodzenie z domu i nieskrępowany udział w życiu społecznym. Wszelkie działania, dzięki którym nie dopuszcza się do izolacji osób niepełnosprawnych i włącza się te osoby w życie społeczne i gospodarcze.

Takie działania najlepszy efekt przynoszą wówczas, gdy podejmowane są dwutorowo, z jednej strony poprzez Wydziały Urzędu Miasta czy jednostki miejskie, z drugiej strony poprzez organizacje pozarządowe.

Z uwagi na znaczne zurbanizowanie dużej powierzchni miasta oraz na niedostosowanie w dużej części komunikacji autobusowej do potrzeb osób niesprawnych a także na zupełną niedostępność komunikacji tramwajowej do potrzeb tych osób w Sosnowcu postanowiono zorganizować specjalistyczny transport. Głównym założeniem była dostępność cenowa tej usługi dla osób niepełnosprawnych.

Rozpisany został przez Prezydenta Miasta konkurs na świadczenie określonej usługi, wybrana została organizacja, która dysponowała odpowiednim transportem dostosowanym do potrzeb określonej grupy ludzi. Określone zostały zasady, na jakich można korzystać z przewozów, specjalny regulamin i stawka przewozowa. Została ona wyznaczona na najniższym możliwym poziomie, co zapewne nie pozostaje bez znaczenia dla osób chcących korzystać z przewozów.

Ogromne znaczenie mają zasady, na jakich odbywa się transport - przewozy odbywają się od miejsca zamieszkania do konkretnego, określonego przez użytkownika miejsca, czyli zasada "od drzwi do drzwi". Jednocześnie nie stwarza się ograniczeń co do celu wyjazdu - czy wizyta u lekarza, czy konieczność dojazdu do szkoły czy spotkanie towarzyskie.

Pomysł okazał się bardzo trafiony, zainteresowanie przewozami jest ogromne, oprócz pojedynczych tras przewozowych, organizacja świadczy także usługi przewozowe abonamentowe, głównie dla niepełnosprawnej młodzieży gimnazjalnej, która dojeżdża do szkół. Zauważa się, że po kilku latach funkcjonowania tej usługi, intensywność korzystania z tego środka transportu w środowisku osób niepełnosprawnych jest tak duża, że koniecznym byłoby uruchomienie drugiego takiego specjalistycznego samochodu - co wydaje się największym potwierdzeniem celności wdrożonego przedsięwzięcia.

Analiza potrzeb

W wyniku przeprowadzonej analizy potrzeb osób z niepełnosprawnością w zakresie mobilności stwierdzono, że posiadany przez miasto tabor autobusowy i tramwajowy jest niewystarczająco dostępny, a ukształtowanie infrastruktury miasta w zakresie ciągów komunikacyjnych pieszych z kilkunastoma przejściami podziemnymi jest poważną barierą architektoniczną dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Pomimo działania na terenie miasta dużej liczby autobusów niskopodłogowych, podjęto decyzję dot. usprawnienia systemu transportu. Wprowadzenie jednak takiego rozwiązania musiało być poprzedzone analizą, na ile takie rozwiązanie byłoby wykorzystywane i w jakim zakresie. W związku z tym wśród osób niepełnosprawnych korzystających z Punktu Konsultacyjnego na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, przeprowadzona została ankieta, z pytaniem czy byliby zainteresowani

takim rozwiązaniem. Zasadniczym pytaniem pojawiającym się wśród osób ankietowanych było jaka będzie odpłatność za taką usługę. Osoby niepełnosprawne w dużej części należą do osób mniej zamożnych, dlatego ten element był zasadniczym, który musiał być brany pod uwagę i określił sposób rozwiązania.

Zdecydowano się na wybranie organizacji pozarządowej, która dysponowałaby odpowiednim środkiem transportu, organizację wrażliwą społecznie oraz ustalenie ceny za usługę na poziomie minimalnym.

W celu wyboru najlepszego realizatora zadania Prezydent Miasta Sosnowca ogłosił konkurs adresowany do organizacji pozarządowych działających w obszarze pożytku publicznego dotyczący realizacji projektów w zakresie wsparcia integracji oraz codziennej egzystencji niepełnosprawnych mieszkańców Sosnowca poprzez stworzenie warunków do ich większej mobilności. Takie też rozwiązanie, by zadanie to wypełniała organizacja pozarządowa, jest wynikiem przyjętej przez Miasto koncepcji aktywnej współpracy z trzecim sektorem - w przyjętym rocznym programie współpracy miasta Sosnowca z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność w obszarze pożytku publicznego.

Na podstawie rozstrzygnięcia konkursu została wybrana organizacja pozarządowa, która jako jedyna posiadała specjalistyczny samochód do przewozu osób niepełnosprawnych. Realizatorem zleconego zadania jest Centrum Edukacji i Wychowania Młodzieży KANA.

Zostały wydrukowane informacje dostarczane osobom niepełnosprawnym "Sprawnie i wygodnie - Sosnowiec miastem bez barier transportowych", na których określony był koszt przejazdu w dowolne miejsce - na terenie Sosnowca wynosi 5 zł, po przekroczeniu granicy miasta dodatkowo 0,50 zł/1 km. Ponadto, na ulotkach zamieszczany był regulamin korzystania z przewozu, który m.in. zawiera takie informacje jak:

- z przewozu mogą korzystać osoby zameldowane na terenie Sosnowca i posiadające orzeczenie lekarskie o niepełnosprawności I lub II stopnia;
- przewóz osób funkcjonuje w dni robocze od 7.00 - 19.00. (obecnie, w związku z ogromnym zainteresowaniem wydłużono godziny, w których realizowane są przewozy w ciągu tygodnia do 21.00, a w weekendy od 9.00 do 15.00);
- pasażer ma prawo zabrać ze sobą bez uiszczenia dodatkowej opłaty jedną osobę towarzyszącą, bądź bagaż nie większy niż 20x40x60 cm oraz przedmioty ułatwiające poruszanie się;
- pasażer ma prawo do korzystania z bezpłatnej pomocy ze strony kierowcy przy wsiadaniu i wysiadaniu z pojazdu oraz przemieszczaniu się od drzwi budynku do pojazdu.

Jak duże były nakłady na realizację tego działania?

Wdrożone rozwiązanie polega na zorganizowaniu specjalistycznego transportu osób niepełnosprawnych, adresowanego do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz dla dzieci. Przewozy realizowane są samochodem typu „bus”, który przystosowany jest do przewozu osób niepełnosprawnych w tym również poruszających się przy pomocy wózków inwalidzkich.

W okresie trzech lat realizacji projektu wsparciem zostało objętych ponad 3,5 tys. osób (w tym ponad 1800 osób w 2009 r.). Usługa przewozowa realizowana jest 1 pojazdem i dostępna jest przez 7 dni w tygodniu, w dni robocze realizowana była w godzinach od 7.00 - 19.00, a w weekendy 9.00 - 15.00.

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: wtorek, 19, kwiecień 2011 00:00

Rafał Rudka

Odslony: 4070

Obecnie, w związku z ogromnym zainteresowaniem wydłużono godziny, w których realizowane są przewozy w ciągu tygodnia do 21.00.

Przykładowo w jednym kwartale skorzystało 41 osób, ale osoby te łącznie korzystały 670 razy. Już teraz wiadomo, że ze względu na ogromną potrzebę konieczny byłby zakup drugiego samochodu przystosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Oprócz przewozów doraźnych realizowane są także przewozy abonamentowe - głównie dla dzieci niepełnosprawnych w wieku gimnazjalnym.

Bilans poniesionych nakładów i osiągniętych korzyści:

- w aspekcie społecznym realizacja programu przyczynia się do zmniejszenia efektu marginalizacji osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej;
- w aspekcie psychologicznym realizacja programu dowartościuje ludzi niepełnosprawnych poprzez umożliwienie im np. kontynuowania edukacji, powrotu do życia zawodowego, wykonywania niezbędnych, codziennych czynności życiowych, zacieśnienia więzów społecznych co ma istotny wpływ na integrację niepełnosprawnych i sprawnych środowisk lokalnych;
- w aspekcie organizacyjno - prawnym realizacja programu powoduje wypełnienie zadania własnego powiatu w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych

Na realizację projektu przeznaczają się z budżetu miasta się ok. 66 tys. zł rocznie.

Zalecenia dla samorządów chcących podjąć podobne wyzwanie

Najważniejsze wydaje się oszacowanie potrzeb - w jakim wymiarze oraz zakresie realizowane mogłoby być zadanie i czy byłoby zainteresowanie wśród osób niepełnosprawnych taką usługą, na ile takie działanie trafi w oczekiwania środowiska i będzie realne w wykonaniu. Ważny element to cena, która nie powinna być barierą dla potencjalnych odbiorców.

Wdrażanie takiego projektu powinno być rozpatrywane także w świetle rozwiązań i udogodnień dla osób niepełnosprawnych w komunikacji miejskiej. Wydaje się jednak, że ze względu na założenie w realizowanym projekcie, czyli zasadę przewozu osoby "od drzwi-do drzwi" oraz możliwość uzyskania pełnej pomocy przez kierowcę - taka forma transportu będzie zawsze lepiej postrzegana i wyżej oceniana przez osoby korzystające z tych przewozów, a także częściej wykorzystywana niż komunikacja miejska, nawet dostosowana dla osób niepełnosprawnych.

Bardzo istotne jest czy na terenie miasta działa taka organizacja pozarządowa, która mogłaby być wykonawcą tego typu usługi. Organizacja wrażliwa społecznie, z którą współpraca może być zawiązana w dłuższym czasie, organizacja do której zaufanie będą miały przede wszystkim osoby korzystające z jej usług, ale także i gmina, która podpisuje umowę na świadczenie określonej usługi.

W całym tym przedsięwzięciu bardzo ważne, choć trudne do oszacowania, wydają się płynące z niego korzyści społeczne, stworzenie warunków by osoby niepełnosprawne mogły uczestniczyć w życiu miasta, kontynuować edukację czy pracę zawodową, a także zintegrować się ze zdrową częścią społeczeństwa.

Realizowany w Sosnowcu projekt pokazał, że inicjatywa jak najbardziej trafiła w oczekiwania i cieszy się

Dobra praktyka: Likwidacja barier transportowych dla osób niepełnosprawnych na przykładzie miasta Sosnowiec

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: wtorek, 19, kwiecień 2011 00:00

Rafał Rudka

Odsłony: 4070

bardzo dużym zainteresowaniem.